

Krajský soud v Ostravě
Havlíčkovo nábř. 34
728 81 Ostrava 1

Ke sp. zn. KSOS 25 INS 10525 / 2016
32 ICm 2350 / 2017

V Brně dne 24. 8. 2017

Žalobce: **Ing. Lee Louda**, IČ: 693 26 681, se sídlem Vodičkova 41, PSČ 110 00 Praha 1, **insolvenční správce dlužníka OKD, a.s.**, IČ: 268 63 154, se sídlem Stonavská 2179, Doly, Karviná, PSČ 735 06 (dále také jen „**insolvenční správce**“)

Právně zastoupen: **JUDr. Dušanem Dvořákem**, advokátem, číslo osvědčení ČAK 9714, se sídlem a adresou pro doručování **DRV Legal, s.r.o. advokátní kancelář**, Brno, Hlinky 118, PSČ 603 00, datová schránka: mcbpt3u

Žalovaný: **Oborová zdravotní pojišťovna zaměstnanců bank, pojišťoven a stavebnictví**, IČ: 47114321, se sídlem Roškotova 1225/1, 140 00 Praha 4 - Braník

Stanovisko žalobce k vyjádření žalované

Podepsáno elektronicky
Zasláno datovou schránkou

I. Úvod

1. Dne 25. 7. 2017 byla žalobci doručena výzva shora nadepsaného soudu, aby žalobce do 30 dnů od jejího doručení sdělil soudu své stanovisko k vyjádření žalované ze dne 6. 6. 2017 (dále jen „**Vyjádření**“). Žalobce tímto ve lhůtě vyhovuje uvedené výzvě soudu a předkládá tímto své stanovisko k Vyjádření. Slova uvozená velkým počátečním písmenem mají stejný význam, jak je definován v odpůrcí žalobě ze dne 5. 5. 2017.

II. Argumentace žalované

2. V rámci svého Vyjádření žalovaná navrhuje zamítnutí žaloby v celém jejím rozsahu, přičemž důvody, resp. argumentaci, pro které s žalovaným nárokem nesouhlasí, lze shrnout následovně:
 - a) Provedené Platby nebyly uhrazeny z majetkové podstaty Dlužníka, neboť se jednalo o prostředky, které Dlužník jako zaměstnavatel pouze odvedl za své zaměstnance. Jednalo se tedy o finanční prostředky jeho zaměstnanců, Platby nebyly poskytnuty z majetkové podstaty Dlužníka a nemají proto do majetkové podstaty Dlužníka být vráceny.
 - b) Dlužník musel Platby provést, jinak by se dopustil trestného činu dle ustanovení § 241 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**TZ**“), neodvedení daně, pojistného na sociální zabezpečení a podobné povinné platby.
 - c) Platby dle zákona č. 592/1992 Sb., o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**ZZP**“), je třeba chápat jako úkony nutné ke splnění povinností stanovených zvláštními právními předpisy ve smyslu ustanovení § 111 odst. 2 InsZ, které nelze považovat za neúčinné právní úkony dle ustanovení § 111 odst. 3 InsZ.
3. Žalovaná naproti tomu nečiní sporným ostatní skutečnosti, zejména to, že všechny Platby obdržela a že jde o Platby učiněné na pohledávky z titulu pojistného na zdravotní pojištění za zaměstnance za období měsíce dubna 2016, které vznikly ke dni 1. 5. 2016, tedy přede dnem zahájení insolvenčního řízení (tj. před 3. 5. 2016).

III. Stanovisko žalobce

4. Žalobce tímto předkládá své vyjádření ke každému z výše uvedených bodů argumentace žalované, jak jsou shrnuty v bodu 2 tohoto stanoviska.

Ad 2 a) – Platby nebyly uhrazeny z majetkové podstaty Dlužníka

5. Žalovaná tvrdí, že vzhledem ke skutečnosti, že byla odvedena jen ta část pojistného na zdravotní pojištění, která odpovídá části pojistného odváděné Dlužníkem za zaměstnance, nejednalo se o prostředky Dlužníka a tyto prostředky nebyly součástí majetkové podstaty Dlužníka.
6. Žalobce nepopírá, že byla ze strany OKD odvedena pouze tato část pojistného, nesouhlasí však s tím, že by Platby nebyly uhrazeny z majetkové podstaty. Pojistné odváděné za zaměstnance bylo hrazeno z majetkové podstaty Dlužníka, stejně jako kterákoli jiná platba

- (ať už mzdy, platby dodavatelům nebo cokoli jiného), která z majetkové podstaty Dlužníka odešla.
7. Ze skutečnosti, že část pojistného je odváděna za zaměstnance, nelze jakkoli dojít k závěru, že by jakákoli část peněžních prostředků Dlužníka nebyla součástí majetkové podstaty. Je třeba zdůraznit, že Platby **nebyly provedeny z prostředků zaměstnanců**, nýbrž z prostředků Dlužníka, jedná se o majetek, který až do provedení Plateb nebyl oddělen z majetkové podstaty Dlužníka.
 8. Vzhledem ke skutečnosti, že předmětné Platby byly uhrazeny z bankovních účtů Dlužníka, je pro posouzení argumentu žalovaného nezbytné zabývat se rovněž povahou prostředků uložených na bankovních účtech.
 9. Ve svém rozsudku ze dne 10.11.2004, sp.zn. 35 Odo 801/2002, který byl publikován i ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek NS pod číslem 50/2006, se Nejvyšší soud posouzením peněžních prostředků zabýval, když uvedl: „*Peněžní prostředky na účtu*“ *vedeném peněžním ústavem na základě smlouvy o běžném účtu nebo na základě smlouvy o vkladovém účtu z tohoto pohledu nejsou v majetku majitele účtu, v jehož prospěch byl tento účet zřízen, nýbrž v majetku peněžního ústavu. Oprávnění majitele účtu, spočívající v tom, aby na základě jeho příkazu byly vyplaceny peněžní prostředky z účtu u peněžního ústavu, totiž představuje, jak výše uvedeno, pouze pohledávku z účtu u peněžního ústavu. Jinak řečeno, nejde o „věc“, nýbrž o „nárok majitele účtu na výplatu peněžních prostředků z tohoto účtu“ (pohledávku z účtu) při splnění sjednaných podmínek. Z výše uvedeného vyplývá mimo jiné to, že je nerozhodné, komu náležely peněžní prostředky uložené na účet (vyjma účelově určených prostředků podle § 310 o. s. ř.), **podstatná z tohoto hlediska je jediná skutečnost, kdo je majitelem účtu, neboť jediná on má pohledávku z účtu u peněžního ústavu.**“*
 10. K otázce, komu svědčí dispoziční oprávnění k peněžním prostředkům uloženým na běžném účtu, se Nejvyšší soud ČR výstižně vyjádřil i např. ve svém rozsudku ze dne 18.10.2007, sp.zn. 21 Cdo 1219/2006: „*Na základě smlouvy o běžném nebo vkladovém účtu je peněžní ústav povinen přijmout na účet peněžité vklady učiněné majitelem účtu nebo platby uskutečněné v jeho prospěch bez zřetele k tomu, kdo je majitelem peněžních prostředků, které se tímto způsobem na účet ukládají. Při provádění výplat z účtu se peněžní ústav řídí pokyny (event. písemnými příkazy) majitele účtu; skutečnost, kdo byl majitelem peněžních prostředků uložených na účtu, tu opět není významná. Uzavřením smlouvy vzniká mezi peněžním ústavem a majitelem účtu dvoustranný závazkový právní vztah, který je mimo jiné charakterizován tím, že peněžní ústav je povinen přijímat na účet peněžité vklady nebo platby uskutečněné ve prospěch majitele účtu a ze zůstatku účtu platit úroky, že majitel vkladového účtu je povinen vložit na účet peněžní prostředky a přenechat jejich využití peněžnímu ústavu, že peněžní ústav je povinen podle písemného příkazu majitele běžného účtu nebo při splnění podmínek stanovených ve smlouvě mu vyplatit požadovanou částku nebo uskutečnit jeho jménem platby jím určeným osobám, že peněžní ústav je povinen po uplynutí sjednané doby nebo po účinnosti výpovědi vyplatit majiteli vkladového účtu uvolněné peněžní prostředky a že peněžní ústav je povinen po zániku smlouvy vyplatit majiteli účtu zůstatek účtu. Za „majitele účtu“ je třeba z pohledu ustanovení obchodního zákoníku o běžném a vkladovém účtu považovat osobu, pro kterou peněžní ústav zřídil na základě smlouvy účet.*“
 11. Uhrazením Plateb tak fakticky došlo k tomu, že příslušná banka ze svého majetku poskytla peněžité plnění ve prospěch žalované a Dlužníkova pohledávka za bankou tak byla snížena o výši tohoto plnění. Vzhledem k výše uvedené judikatuře je majitelem pohledávky vždy osoba, pro kterou banka zřídila příslušný účet na základě smlouvy o běžném účtu. Nelze tak dovozovat, že „část“ pohledávky z účtu Dlužníka za bankou byla v majetku jednotlivých zaměstnanců.

12. Odlišný závěr by však nebyl dán ani v případě, že by byly Platby uhrazeny v hotovosti, když lze odkázat na Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 13. 12. 2005, sp. zn. 29 Odo 1005/2003:

„V právní teorii rovněž není pochyb o tom, že věci v právním smyslu (a to - v intencích § 119 odst. 1 obč. zák. - věci movitou) jsou i peníze jako zákonné platidlo. Jde o věci určené druhově (jež se neurčují počtem platidel, nýbrž počtem peněžních jednotek těmito platidly vyjádřených).

Myslitelné však je i jednotlivé určení peněz (např. úschova bankovek určených jejich čísly, mince ve sbírce apod.) - srov. k tomu v právní teorii např. Knapp., V. a kol.: Občanské právo hmotné. Svazek I, 1. vydání, Praha, CODEX 1995, str. 146. Stejně tak se ovšem nepochybuje o tom, že ochranu vlastnického práva k penězům proti tomu, kdo je neoprávněně zadržuje, lze vlastníku přiznat, jen jde-li o peníze jednotlivě určitelné (individualizovatelné) a tím, jak jsou označeny, v majetku toho, kdo je vlastníku zadržuje, rozpoznatelné.“ na základě této skutečnosti Nejvyšší soud ČR dospívá k závěru „V konkursu vedeném na majetek banky se osoba, která bance svěřila peněžní prostředky za účelem uskutečnění platebního styku, nebo osoba, která bance svěřila peněžní prostředky jako vklad, nemůže domáhat vrácení těchto peněz vylučovací žalobou podle § 19 odst. 2 zákona č. 328/1991 Sb. ve znění pozdějších předpisů, z titulu vlastnického práva; jde o pohledávku, která musí být přihlášena do konkursu postupem podle § 20 a násl. uvedeného zákona.“

13. Analogickou interpretací citovaného rozsudku se nezbytně musí dojít k závěru, že ani peněžní prostředky v majetkové podstatě nelze jakkoli dělit, a určovat, že snad část prostředků je ve vlastnictví jiné osoby, když druhově určené věci (peněžní prostředky) nelze v majetku rozpoznat.
14. **Platbami tak bylo z majetkové podstaty Dlužníka (nikoliv z prostředků zaměstnanců) poskytnuto peněžité plnění, a to v rozporu s ustanovením § 111 InsZ a jako takové je vůči věřitelům neúčinné a musí být do majetkové podstaty vráceno. Pohledávka žalovaného měla být v souladu s insolvenčním zákonem přihlášena.**

Ad 2 b) hrozba trestní sankce dle ustanovení § 241 TZ

15. Žalovaná tvrdí, že Dlužník musel platby provést také proto, že jinak by byl spáchán trestný čin dle § 241 TZ neodvedení daně, pojistného na sociální zabezpečení a podobné povinné platby. Tato argumentace je však také lichá.
16. V první řadě, esenciálním prvkem každého trestného činu je protiprávnost. Neodvedení pojistného by však nebylo protiprávním jednáním, ale naopak jednáním v souladu s ustanovením § 111 InsZ. Takové jednání (opomenutí) by tak nemohlo být trestným činem, neboť by chyběla jedna ze základních složek trestného činu.
17. Navíc je třeba zohlednit, že se jednalo o období, kdy již byl Dlužník v úpadku. Tato skutečnost má na trestní odpovědnost zcela zásadní dopad, jak uvedl Nejvyšší soud ČR v usnesení sp. zn. 5 Tdo 1500/2014, ze dne 17. 12. 2014 (dále jen „Usnesení“):

„Jak totiž vyplynulo z rozhodných skutkových zjištění, obviněný M. S. se měl dopustit posuzovaného přechodu v době od měsíce března 2011 do 12. 4. 2013, přičemž teprve poté bylo na základě usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 14. 6. 2013, sp. zn. KSOS 31 INS 30720/2012, které nabylo právní moci dne 10. 7. 2013, rozhodnuto o prohlášení konkursu na majetek dlužníka obchodní společnosti UNIFLEX Moravia, s. r. o. Při posuzování hospodářského stavu jmenované obchodní společnosti soudy nižších stupňů vycházely ze závěrů znaleckého posudku Ing. Václava Poloka, znalce z oboru ekonomika, odvětví účetní evidence, který je zařazen na č. l. 274 trestního spisu. Jak je zřejmé z tohoto znaleckého posudku, v období do roku 2009 obchodní společnost UNIFLEX Moravia, s. r. o., nevykazovala typické znaky úpadku ve formě insolvence či předlužení. K tomuto znaleckému posudku se postupem podle § 108 tr. řádu vyjádřil znalec také před soudem prvního stupně,

který ho vyslechl v hlavním líčení konaném dne 14. 3. 2014. Z jeho výpovědi vyplynulo, že v účetním období roku 2011 uvedená obchodní společnost již vykazovala zřetelné znaky úpadku ve formě předlužení. Soudy obou stupňů však tuto výpověď znalce nijak nepromítly do skutkových závěrů a ani nevysvětlily, proč ji nepokládají za podstatnou z hlediska trestní odpovědnosti obviněného za posuzovaný přečin. Nejvyšší soud však považuje zmíněnou výpověď znalce za zcela zásadní pro právní posouzení skutku spáchaného obviněným. Jestliže by totiž obviněný popsáním způsobem jednal za stavu, kdy byla obchodní společnost UNIFLEX Moravia, s. r. o., jejímž jednatelem byl v rozhodné době, předlužena, mohla by být skutečně vyloučena právní kvalifikace skutku jako přečinu neodvedení daně, pojistného na sociální zabezpečení a podobné povinné platby podle § 241 odst. 1 tr. zákoníku, jak důvodně namítl obviněný ve svém dovolání.“

18. Z Usnesení tak jasně vyplývá, že skutečnost, že Dlužník již byl v době úhrady Plateb v úpadku (o čemž v případě Dlužníka nemůže být pochyb, neboť Platby byly provedeny po vydání rozhodnutí o úpadku), hraje pro posouzení, zda se mohlo jednat o trestný čin zcela zásadní význam.
19. Jak žalobce uvedl v žalobě, Dlužník se rozhodl tyto platby uhradit za situace, kdy byl přesvědčen, že se jedná o výjimku uvedenou v § 111/2 InsZ, nebyla známa judikatura, na niž žalobce v žalobě odkazuje, a proto Dlužník považoval tento postup za právně konformní. Následně však byly vydány rozsudky Vrchního soudu v Praze sp. zn. 102 VSPH 853/2016 ze dne 16. 2. 2017 a sp. zn. 104 VSPH 791/2016, které dospěly k novým závěrům, a o které také žalobce zcela legitimně opírá nároky Dlužníka v tomto řízení.

Ad 2 c) Platby je třeba považovat za plnění dle zvláštního předpisu dle § 111 odst. 2 InsZ

20. Neobstojí ani domněnka žalované, že povinnost odvodu pojistného dle ZZP je plněním uloženým dle zvláštního předpisu ve smyslu ustanovení § 111 odst. 2 InsZ, a proto na ně nedopadá omezení dle ustanovení § 111 odst. 1 InsZ, respektive se nejedná o neúčinné právní úkony dle ustanovení § 111 odst. 3 InsZ.
21. Pohledávky, které byly uspokojeny Platbami, nejsou ani pohledávkami za majetkovou podstatou, ani pohledávkami jim na roveň podstatenými, proto měly být ze strany žalované přihlášeny do insolvenčního řízení Dlužníka přihláškou a k jejich uspokojení mělo dojít společně s ostatními přihlašovanými pohledávkami. Jejich úhrada je v rozporu s ustanovením § 111 odst. 1 InsZ.
22. ZZP nelze ve vztahu k ustanovení § 111 odst. 2 považovat za zvláštní předpis. Problematikou, které předpisy lze vůči tomuto ustanovení pokládat za zvláštní, se zabýval právě již v žalobě citovaný rozsudek Vrchního soudu v Praze, sp. zn. 102 VSPH 853/2016 ze dne 16. 2. 2017:
„Pokud jde o posouzení, zda pohledávka z pojistného na sociální zabezpečení a státní politiku zaměstnanosti je pohledávkou stanovenou zvláštními právními předpisy, dospěl odvolací soud k závěru, že nikoliv. Jakkoliv insolvenční zákon neobsahuje ani příkladný výčet předpisů, jež jsou v této souvislosti považovány za zvláštní právní předpisy, z odkazu na § 6 odst. 1 zákona č. 61/1988 Sb. o hornické činnosti, výbušninách a ostatní báňské správě, je zřejmé, že se jedná o předpisy stanovující povinnosti vázící se ke specifickému charakteru činnosti konkrétního dlužníka, nikoliv o předpisy stanovující povinnosti, jež pravidelně dopadají na všechny podnikatele.“
23. Je tak zcela explicitně určeno, že na tyto pohledávky nelze aplikovat výjimky dle ustanovení § 111 odst. 2 InsZ. Odvádění pojistného na zdravotní pojištění je typickou povinností, která pravidelně dopadá na všechny podnikatele. Je tak zcela evidentní, že se nejedná o případ, který by dopadal pod výjimky dle ustanovení § 111 odst. 2 InsZ.
24. Platby byly provedeny v rozporu s omezením dle ustanovení § 111 InsZ, a jsou na základě tohoto ustanovení neúčinnými právními úkony. V souladu s ustanovením § 237 InsZ je tak

žalovaný, jakožto osoba, v jejíž prospěch byl neúčinný právní úkon učiněn, povinna vydat Dlužníkovo plnění zpět do majetkové podstaty.

IV. Závěr

25. Platby byly uhrazeny z majetkové podstaty Dlužníka, když závěr, že se jednalo o prostředky kohokoli jiného, nelze vzhledem k výše uvedenému přijmout. Pokud by Platby uhrazeny nebyly, nemohlo by se jednat o trestný čin, neboť by se nejednalo o protiprávní jednání a nebyly by naplněny ani další znaky skutkové podstaty trestného činu neodvedení daně, pojistného na sociální zabezpečení a podobné povinné platby. Stejně tak Platby nelze považovat úkony nutné ke splnění povinností stanovených zvláštními právními předpisy a Platby je tak nutno považovat za neúčinné právní úkony Dlužníka.
26. **Vzhledem k výše uvedenému má žalobce za to, že Platby jsou v souladu s ustanovením § 111 odst. 3 InsZ vůči věřitelům neúčinné, a proto nadále trvá na svých žalobních tvrzeních a navrhuje, aby Krajský soud v Ostravě vyhověl žalobě, jak byla podána.**

Podáno s úctou

Za Ing. Lee Loudu

insolvenčního správce dlužníka OKD, a.s.

JUDr. Dušan Dvořák, advokát v plné moci